

Sygn. akt IV KK 405/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Marek Motuk

SSN Marek Siwek (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

w sprawie D. S.

skazanego z art. 209 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 29 stycznia 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt IX K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z 25 października 2012 r. w sprawie IX K (...) uznał D. S. za winnego czynu polegającego na tym, że w okresie od 14 czerwca 2009 r. do maja 2011 r. w K., uporczywie uchylał się od ciężącego na nim z mocy ustawy i ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w G. IV Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt IV RC (...) z dnia 28 lutego 2005 r. obowiązku opieki nad swoim małoletnim synem B. S., w ten sposób, że nie łożył na jego utrzymanie

alimentów w kwocie po 200 zł miesięcznie, czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k., za co wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt 1). Wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby trzech lat (pkt 2), zobowiązując oskarżonego do wykonania w przyszłości systematycznie ciężącego na nim obowiązku łżenia na utrzymanie małoletniego B. S. (pkt 3), a także do wykonywania pracy zarobkowej (pkt 4); rozstrzygnął także o kosztach sądowych (pkt 5).

Wyrok ten, wydany w trybie art. 335 § 1 k.p.k. w brzmieniu wówczas obowiązującym, uprawomocnił się bez zaskarżenia.

Postanowieniem z 26 czerwca 2013 r. w sprawie XIII Ko (...) Sąd Rejonowy w G. na podstawie art. 75 § 2 k.k. zarządził wobec D. S. wykonanie kary roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem z 25 października 2012 r. w sprawie IX K (...), zaś z uwagi na bezskuteczne próby doprowadzenia skazanego do odbycia kary – postanowieniem z 11 października 2013 r. zawiesił postępowanie w zakresie wykonania tej kary i zarządził poszukiwania skazanego.

Od wyroku Sądu Rejonowego w G. z 25 października 2012 r., sygn. akt IX K (...) kasację na korzyść skazanego wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości i zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 335 § 1 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym w czasie orzekania) i art. 343 § 7 k.p.k., a w konsekwencji także art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu wniosku prokuratora o wydanie wyroku wobec D. S. bez przeprowadzenia rozprawy i skazanie tego oskarżonego za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. popełnione w okresie od 14 czerwca 2009 r. do maja 2011 r. pomimo to, że za popełnienie tego samego występkę na szkodę tego samego pokrzywdzonego, w okresie od 14 czerwca 2009 r. do 21 lipca 2010 r. D. S. został już prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 6 kwietnia 2012 r., sygn. IX K akt (...).

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym.

Jak wynika z treści art. 335 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym w czasie orzekania Sądu Rejonowego w G., a więc od 1 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003, poz. 155), prokurator mógł umieścić w akcie oskarżenia wnioski o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kary lub środka karnego za występki zagrożony karą nieprzekraczającą 10 lat pozbawienia wolności bez przeprowadzenia rozprawy, jeżeli okoliczności popełnienia przestępstwa nie budziły wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazywała, że cele postępowania zostaną osiągnięte.

Oczywiste jest, że merytoryczna przesłanka uwzględnienia wniosku, tj. brak wątpliwości co do okoliczności popełnienia przestępstwa musiała być aktualna nie tylko w czasie jego składania, ale również w czasie rozpoznawania wniosku przez sąd. Fakt, że z art. 343 § 4 k.p.k. wynikało, że na posiedzeniu, na którym rozpoznawany jest wniosek złożony na podstawie art. 335 § 1 k.p.k., nie prowadzi się postępowania dowodowego, oznaczał natomiast, że wystarczający w zakresie oceny wniosku prokurator powinien być przedstawiony wraz z nim materiał dowodowy, który na posiedzeniu był ujawniany w trybie art. 394 k.p.k. Wykluczenie prowadzenia postępowania dowodowego nie mogło jednak prowadzić do rezygnacji z takich czynności dowodowych, których przeprowadzenie było niezbędne w związku z koniecznością dysponowania aktualnymi danymi co do osoby oskarżonego. Z art. 213 § k.p.k. wynikał i wynika z kolei, ciążyący na organie prowadzącym postępowanie, obowiązek ustalenia danych o karalności oskarżonego, który był skonkretyzowany w czasie orzekania przez Sąd Rejonowy w G. w sprawie IX K (...) przez § 279 obowiązującego wówczas Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23 lutego 2007 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. 2007, poz. 249 ze zm.). Przepis ten zobowiązywał kierownika sekretariatu do zwracania się do Krajowego Rejestru Karnego o nadesłanie danych o karalności, jeżeli dane znajdujące się w aktach sprawy pochodzą sprzed 6 miesięcy. Z akt sprawy IX K (...) wynika natomiast, że Sąd wyrokując w dniu 25 października 2012 r. dysponował danymi o karalności D. S. z dnia 7 listopada 2011 r., a więc danymi, które podlegały obowiązkowej weryfikacji w drodze uzyskania nowych danych, czego niezasadnie zaniechano.

Na skutek tego zaniechania Sąd Rejonowy w G. w czasie orzekania w dniu 25 października 2012 r. w sprawie IX K (...) wadliwie ocenił przesłankę wydania wyroku na posiedzeniu, jaką był brak wątpliwości co do okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu przestępstwa. Ten brak wątpliwości należało bowiem wiązać ze wszystkimi okolicznościami, jakie związane są ze skazaniem, a więc także z okresem popełnienia przestępstwa, jakie zostało we wskazanej sprawie zarzucone, a więc z art. 209 § 1 k.k.

W sprawie tej D. S. zarzucono przestępstwo wypełniające dyspozycję art. 209 § 1 k.k. popełnione w okresie od 14 czerwca 2009 r. do maja 2011 r., podczas gdy wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z 6 kwietnia 2012 r., sygn. akt IX K (...) był on już prawomocnie skazany za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. popełnione na szkodę tego samego pokrzywdzonego w okresie od 14 czerwca 2009 r. do 31 lipca 2010 r. Okres przestępnego zachowania zarzucony w sprawie IX K (...) był zatem częściowo objęty okresem zachowania, wypełniającego dyspozycję tego samego przepisu, który został już prawomocnie ustalony.

Uwzględniając powyższe oczywiste jest, że w czasie orzekania przez Sąd Rejonowy w G. w sprawie IX K (...) nie zachodziła przesłanka uwzględnienia wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k., a więc brak wątpliwości co do okoliczności popełnienia przez D. S. zarzucanego mu przestępstwa. Doszło zatem do naruszenia art. 335 § 1 k.p.k., a także art. 343 § 7 k.p.k., w myśl którego w razie braku podstaw do uwzględnienia wniosku sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych. W konsekwencji tych uchybień naruszono również art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., gdyż na skutek nieuwzględnienia wcześniejszego skazania D. S. w sprawie IX K (...) Sądu Rejonowego w G. w sposób niewłaściwy został opisany czyn przypisany w wyroku wydanym w sprawie IX K (...). Naruszenie powołanych przepisów należy uznać za rażące – uniknięcie naruszenia musiałoby doprowadzić do zmiany opisu czynu przypisanego w wyroku z 25 października 2012 r. względem postawionego w tej sprawie zarzutu aktu oskarżenia, polegającej na wyeliminowaniu z niego okresu od 14 czerwca 2009 r. do 31 lipca 2010 r., a więc okresu znaczącego, jeżeli uwzględnić cały okres niealimentacji przypisany tym wyrokiem. Oczywiście jest także, że modyfikacja taka mogłaby mieć wpływ na wymiar kary.

W tej sytuacji, wobec oczywistej zasadności postawionego w kasacji zarzutu, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Ponownie rozstrzygając sprawę Sąd Rejonowy w G. rozpozna ją na zasadach ogólnych, stosownie do treści art. 343 § 7 k.p.k., uwzględniając powyższe uwagi.